

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: **S.**, a. s., B., zastúpeného H., s. r. o., V., proti žalovanému 1/ **J. J.**, N., žalovanému 2/ **L.**, N., žalovanému 3/ **J. S.**, N., žalovanému 4/ **I.**, s. r. o., R., o zaplatenie **106 095,65 Eur (3 196 237,87 Sk)** s príslušenstvom, o odvolaní žalovaných 1/, 2/ a 3/ proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 5. októbra 2009 č. k. 15 Cb 32/2000-225, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline z 5. októbra 2009 č. k. 15 Cb 32/2000-225 v napadnutej časti vo výroku, ktorým uložil žalovaným v 1/, 2/ a 3/ rade povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 87 168,33 Eur s 20% úrokom od 1. 5. 2004 do zaplatenia a nahradiť trovy konania p o t v r d z u j e .

Žalobcovi sa náhrada trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Žiline napadnutým rozsudkom uložil žalovaným v 1/, 2/, 3/ a 4/ rade povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 87 168,33 Eur s 20% úrokom od 1. 5. 2004 do zaplatenia

s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu poskytnutého plnenia povinnosť ostatných žalovaných. Vo zvyšku žalobu zamietol. Súčasne priznal žalobcovi trovy konania, ktoré sú žalovaní v 1/, 2/, 3/ a 4/ rade solidárne povinní zaplatiť žalobcovi na účet právneho zástupcu žalobcu vo výške 8 513,56 Eur.

Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že žalobca v žalovanej sume 3 196 237,80 Sk si uplatnil nárok na zaplatenie istiny, ktorá je špecifikovaná v tabuľke na č. 1. X. v spise za obdobie od 01. 02. 1999 do 16. 12. 1999 vo výške i nesplatennej istiny 2 626 133,-- Sk, ďalej v tejto čiastke je zahrnutá suma 544 062,80 Sk ako riadne úroky za rok 1999 vo výške 19%, ďalej v tejto čiastke je zahrnutá 144 062,80 Sk ako riadne úroky za rok 1999 vo výške 19%, ďalej je tu zahrnutá čiastka 26 041,70 Sk ako sankčný úrok za rok 1999 a poplatok vo výške 100,-- Sk. Súd mal preukázané vychádzajúc zo skoršieho tvrdenia žalobcu, že uplatňovaný riadny úrok za rok 1999 vo výške 544 061,80 Sk je v tabuľke č. X. spisu uvedený uhradený ako riadny úrok z toho dôvodu súd nemal preukázané, z akého dôvodu zmenil pôvodnú špecifikáciu žalobcu na č. 1. X. spisu oproti špecifikácii na č. 1. X., keď už v novej tabuľke na č. 1. X. spisu neuvádza túto skutočnosť a vedie čiastku 544 062,80 Sk ako riadny úrok za rok 1999 ako nezaplatenú pohľadávku. Súd však vychádzal jednak z pôvodnej tabuľky (č. 1. X. spisu) ako i tvrdenia zástupcu žalobcu v konaní na pojednávaní dňa 29. 06. 2009, ktorý nespochybnil skutočnosť obsiahnutú v tabuľke na č. 1. X. spisu, teda, že čiastka 544 062,80 Sk ako úrok vypočítaný a uplatňovaný úrok za rok 1999, bola zaplatená. Z toho dôvodu, súd mal za to, že táto čiastka 544 062,80 Sk, pokiaľ bola uplatňovaná v celkovej sume 3 196 237,80 Sk, nie je dôvodná. Vzhľadom na uvedené súd dospel k záveru, že z predloženej špecifikácie vznikol nárok na zaplatenie jednak istiny 2 626 033,30 Sk, ktorej výšku istiny žalovaní nespochybnili v konaní, ďalej nespochybnili ani sankčný úrok za rok 1999 vypočítaný vo výške 22% z celkovej sumy 26 041,70 Sk, teda dôvodnosť tohto nároku a žalovaní nepreukázali, že by táto časť uplatňovanej istiny bola zaplatená, ako i nespochybnili ani nárok na zaplatenie poplatku vo výške 100,-- Sk. Vzhľadom na uvedené súd vychádzal zo skutočnosti, že v konaní bolo potrebné posúdiť akým spôsobom platby v celkovej výške 2 835 706,-- Sk, ktoré po uzatvorení úverovej zmluvy boli poskytnuté žalovanému v 1/ rade z výťažku predaja založených nehnuteľností boli subsumované a poskytnuté na úhradu dlhu. Celkovo podľa názoru súdu vzniklo žalobcovi právo na zaplatenie pred poskytnutím výťažku z predaja založených nehnuteľností okrem iného aj právo na zaplatenie sumy 2 652 175,-- Sk, čo predstavuje súčet čiastky 2 626 033,30 Sk, sumy 26 041,70 Sk a 100,-- Sk. V konaní nebolo sporným, že žalovaný

zaplatil celkovo 2 835 706,-- Sk a to 21. 01. 2005 zaplatil 739 431,-- Sk, 16. 03. 2005 zaplatil 827 014,20 Sk a 24. 01. 2006 zaplatil 1 269 260,80 Sk, čo je evidentné aj zo záznamom v tabuľke na č. I. X. spisu. V danom prípade však bolo potrebné posúdiť, či správne žalobca uvedené platby započítal. To znamená, či započítal predmetné platby v prospech skutočných nárokov, ktoré vznikli žalobcovi z predmetnej úverovej zmluvy. V konaní súd dospel k záveru, že splatnosť celého úveru nastala k 31. 12. 1999.

K tomuto záveru súd dospel na základe skutočností, že žalovaný 1/ bol v omeškaní s platením viac ako dvoch splátok, konkrétne štyroch splátok a potom v súlade s čl. II.4 úverovej zmluvy žalobca vyzval a upovedomil žalovaného v rade 1/ výzvou na č. I. X. spisu, doručenu mu 19. 11. 1999, aby dlžné splátky zaplatil. Súčasne ho upozornil, že v prípade, že sa tak nestane v lehote 10 dní, uplatňuje si nárok na zaplatenie celého zostatku úveru. Predmetná výzva bola žalovanému 1/ ako vyplýva z obsahu spisu, doručená 19. 11. 1999. Od tohto termínu začala plynúť 10-dňová lehota, v ktorej bol žalovaný 1/ v rade 1/ povinný dlh vo výške nesplatených splátok zaplatiť, čo však neučinil. V dôsledku toho nastala po uplynutí tejto lehoty, podľa názoru súdu, splatnosť celého úveru, teda ku koncu roku 1999. Jednoznačne je preukázané, že žalobca mal právo požadovať zaplatenie celého zostatku úveru.

Ako vyplýva zo špecifikácie tabuľky na č. I. X. a nasledujúcich spisu, žalobca sumu 2 835 706,-- Sk z tabuľky č. I. X. spisu, z tejto sumy sumu 2 640 375,10 Sk započítal na riadny úrok za obdobie od 31. 12. 1999 do 30. 4. 2004 a sumu 195 330,90 Sk už započítal na sankčný 20% úrok, vypočítaný za obdobie od 31. 12. 1999 do 31. 05. 2007, vid' tabuľka č. I. X. spisu. Žalobca však svoje skutkové tvrdenia zmenil a v špecifikácii tabuľky na č. I. X. spisu už tvrdil, že výťažok z výkonu záložného práva poskytol na úroky z omeškania v celkovej sume 2 835 760,-- Sk, vypočítané ku dňu 31. 01. 2006, a to v platbách, ktoré špecifikoval na č. I. X. spisu, a to platbu 739 431,-- Sk k 21. 01. 2005, platbu 827 014,20 Sk k úrokom z omeškania vypočítaným k 16. 03. 2005 a platbu 1 269 260,80 Sk na platbu vypočítanú k 24. 01. 2006. Žalobca v tabuľke na č. I. X. spisu tvrdil, že zostatok istiny je v sume 3 196 237,-- Sk a tiež tvrdil, že z úveru neboli zaplatené úroky z omeškania vypočítané k 31. 07. 2009 vo výške 3 292 164,40 Sk. Je však pravdou, že v súlade so špecifikáciou v tabuľke na č. I. X. – X. spisu petit žaloby žalobca už neupravil, nerozšíril žalobný petit, preto súd vychádzal zo žalobného petitu, v ktorom sa žalobca domáhal zaplatenia sumy 3 196 237,80 Sk s 20% úrokom od 01. 05 2004 do zaplatenia.

Súd teda, ako už vyššie konštatoval, vychádzal zo skutočnosti, že splatnosť celého úveru nastala koncom decembra 1999, a teda od 31. 12. 1999 a za rok 2000 už nemal žalobca právo na účtovanie si a uplatňovanie si v súlade so zákonom riadneho úroku za poskytnutie úveru. Vzniklo mu právo a mohol si uplatňovať len úrok z omeškania (v inom termíne sankčný úrok) vo výške $19\% + 1\% = 20\%$, čo je aj zrejmé zo špecifikácie na č. I. X. a nasledujúcich spisu. Z tabuľky na č. I. X. spisu je zrejmé, že si žalobca uplatnil úrok z omeškania 20% od splatnosti celého úveru, teda od 31. 12. 1999 do 24. 01. 2006, kedy navrhovateľ zaplatil výťažok z predaja z celého úveru 2 835 796,-- Sk (uvedená suma však bola zaplatená v troch čiastkach vyššie špecifikovaných v tomto odôvodnení). Žalobca si mohol uplatniť úrok z omeškania vo výške 20% od splatnosti celého úveru, teda od 31. 12. 1999 až ku dňu 24. 01. 2006, kedy bola poskytnutá tretia splátka z výťažku z predaja, teda bolo zrejmé, že celkovo z výťažku z predaja zaplatil odporca v rade 1/ sumu 2 835 706,-- Sk, avšak podľa názoru krajského súdu bol žalobca oprávnený si úrok z omeškania účtovať zo základu 2 626 133,50 Sk a nie zo sumy 3 196 237,80 Sk, v ktorej bol zahrnutý jednak sankčný úrok za rok 1999 vo výške 26 041,70 Sk, ďalej suma 544 062,80 Sk a to z toho dôvodu, že prvá splátka z výťažku z predaja založených nehnuteľností vo výške 739 431,-- Sk prišla na účet navrhovateľa dňa 21. 01. 2005. Táto suma 739 431,-- Sk, podľa názoru krajského súdu, mala byť poskytnutá na nezaplatený úrok riadny 544 062,80 Sk za rok 1999 na sankčný úrok vo výške 26 041,70 Sk za rok 1999, spolu 570 104,50 Sk a rozdiel medzi čiastkou 739 431,-- Sk a 570 104,50 Sk, teda suma 169 326,-- Sk – 100,-- Sk poplatok = 169 226,-- Sk, mohla byť až následne poskytnutá na úroky z omeškania (sankčný úrok) vypočítaný od 31. 12. 1999. Následne až ďalšie platby odporcu v rade 1/, a to 16. 03. 2005 platba vo výške 827 014,70 a platba 1 269 260,80 Sk poskytnutá 24. 01. 2006, mohli byť poskytnuté na úroky z omeškania tiež od 31. 12. 1999. Vzhľadom na uvedené súd dospel k záveru, že žalobcovi vzniká nárok na úroky z omeškania od splatnosti celého úveru, teda od 31. 12. 1999. Na tieto úroky mala byť poskytnutá suma 2 265 502,-- Sk, ktorá je súčtom čiastok 169 226,-- Sk + 827 014,70 Sk + 1 269 260,80 Sk, avšak na úrok vypočítaný zo základu 2 626 033,-- Sk a nie zo základu 3 196 237,80 Sk.

Je síce pravdou, že navrhovateľ nevypočítal v tabuľke na č. I. X. – X. spisu 20% úrok z omeškania od 31. 12. 1999, ale je vypočítaný zo základu 3 196 237,80 Sk. Súd však dospel k záveru, že pri výpočte sankčného úroku (úrok z omeškania) metódou 360 za 30 dní za rok 2000, 2001 a 2002 a za obdobie od januára do konca apríla 2004 vrátane, je výška

vypočítaného úroku z omeškania z istiny (základu) 2 626 033,30 Sk v celkovej sume 2 275 895,27 Sk (mesačný úrok je 43 767,21 Sk za 52 mesiacov rok 2000 až 2003 a január až apríl 2004 = 52 mesiacov). Teda celkový úrok z omeškania za rok 2000, 2001, 2002 a 2003 a za obdobie január až apríl 2004 vrátane, predstavuje sumu 2 275 895,27 Sk, vypočítaný vo výške 20% zo základu 2 626 033,30 Sk. Vzhľadom na uvedené potom výpočet mesačného úroku v tabuľke na č. 1. X. spisu za obdobie v rokoch 2000 až apríl 2004 vrátane nie je správny, podľa názoru krajského súdu, v tomto prípade za uvedené roky, vychádzajúc len zo základu 2 626 033,30 Sk je mesačný sankčný úrok 43 767,21 Sk (vypočítaný mesačný 20% sankčný úrok). Potom je zrejmé, vychádzajúc z uvedeného výpočtu, že žalobca v sume 2 265 502,-- Sk, ktorá je špecifikovaná v tomto rozhodnutí, mal započítať aj riadny úrok za obdobie od 31. 12. 1999 do marca 2004 vrátane a za apríl 2004 čiastočne, pričom súd pri prepočte vychádzal, že za mesiac apríl 2004 ostáva žalovanému v rade 1/ z úverovej zmluvy zaplatiť sankčný úrok vo výške 10 398,-- Sk (rozdiel medzi čiastkou 2 275 895,27 Sk ako vypočítaný sankčný úrok za rok 2000 až do apríla 2004 vrátane a sumou 2 265 502,-- Sk, ktorú bol potom následne povinný navrhovateľ, podľa názoru krajského súdu, započítať na úroky od 31. 12. 1999 do apríla 2004 vrátane. Táto suma 2 265 502,-- Sk, predstavuje súčet súm 169 226,50 Sk + 827 014,70 Sk + 1 269 260,80 Sk). Nakoľko však žalobca v petite si uplatňoval úrok zo žalovanej istiny od 01. 05. 2004, súd bol viazaný týmto návrhom, a i keď dospel výpočtom k záveru, že čiastočne sankčný úrok za mesiac apríl 2004 vo výške 10 398,-- Sk nebol zaplatený, nakoľko tento nebol predmetom uplatňovaného nároku navrhovateľa, z tohto dôvodu nemohol ho pripočítať k žalovanej istine 2 626 033,30 Sk, a teda aj priznať ho titulom nezaplatenej celkovo žalovanej sumy.

Po takto vykonanom dokazovaní súd uzavrel, že žalobcom vzniklo právo na zaplatenie nesplatennej istiny 2 626 033,30 Sk, ktorá nebola ani žalovanými – jej zostatok a výška spochybnená a vzniklo mu právo na zaplatenie 20% úroku z istiny 2 626 033,30 Sk od 01. 05. 2004 až do zaplatenia, ktoré súd priznal titulom úroku z omeškania ako dohodnutého sankčného úroku 19% + 1%, a to z toho dôvodu, že z výťažku výkonu záložného práva boli poskytnuté zo strany žalovanému v rade 1/ plnenia, ktoré bol povinný započítať žalobca jednak na uplatňované riadne úroky za rok 1999, ďalej sankčné úroky za rok 1999, poplatok vo výške 100,-- Sk, ako i na vypočítané sankčné úroky od 31. 12. 1999 do marca 2004 vrátane, nakoľko predmetom nároku nie je zaplatenie úroku z omeškania od 01. 04. 2004, ale od 01. 05. 2004, súd nebol oprávnený priznať nezaplatený sankčný úrok za apríl 2004 vo výške 10 398,27 Sk nakoľko tento nebol uplatňovaný podanou žalobou.

Vzhľadom na uvedené súd priznal celkovo žalovanú istinu 2 626 033,30 Sk, ktorá v prepočte kurzom Slovenskej koruny k Euru 30,126 predstavuje sumu 87 168,33 Eura. Túto sumu súd priznal s 20% úrokom ako úrokom z omeškania od 01. 05. 2004 až do zaplatenia, s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu poskytnutého plnenia povinnosť ostatných žalovaných. Vo zvyšku žalobca ako nedôvodnú zamietol.

O náhrade trov konania rozhodol súd podľa ustanovenia § 142 ods. 2 O. s. p. Keďže žalobca mal úspech vo výške 64%, súd mu z celkových vyúčtovaných trov konania priznal 64% čo predstavuje sumu 8 513,56 Eur.

Proti tomuto rozsudku v zákonnej lehote podali odvolanie žalovaní 1/, 2/ a 3/. Navrhli, aby odvolací súd podľa ustanovenia § 221 ods. 1 písm. h/ napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil na nové konanie a rozhodnutie.

Z obsahu vyplýva, že rozsudok žalovaní 1/, 2/ a 3/ podali vo výroku, ktorým ich súd zaviazal zaplatiť žalobcovi sumu 87 168,33 Eur s 20% úrokom od 01. 05. 2004 do zaplatenia. Odvolatelia sú toho názoru, že napadnutý rozsudok spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. V celom doterajšom konaní bolo rozhodujúce posúdenie, či je nárok žalobcu na zaplatenie 20% úroku opodstatnený. Žalovaní sú toho názoru, že ani Najvyšší súd vo svojom zrušujúcom rozhodnutí a ani krajský súd neposúdili vec správne.

V úverovej zmluve dňa 15. 12. 1998 sa žalovaní 1/ a 2/ dohodli na poskytnutí úveru vo výške 3 000 000,-- Sk. Ako odmenu za poskytnutie peňazí si zmluvné strany dohodli odmenu vo výške 19% ročne (čl. II bod 1 úverovej zmluvy). Zmluva o úvere je absolútny obchod (§ 261 ods. 3 písm. d/ Obchodného zákonníka).

Žalovaní prestali splácať úver po 16. 06. 1999. Podľa úverovej zmluvy (čl. II odsek 4 veta prvá) bol žalobca oprávnený žiadať splatenie celého úveru. Toto právo žalobcovi vzniklo 17. 08. 1999. Žalobca toto právo využil, potom ku dňu 17. 08. 1999 boli žalovaní povinní splatiť žalobcovi celý poskytnutý úver a odmenu za poskytnutie peňazí vo výške 19% ročne k tomuto dňu, teda suma poskytnutého úveru 3 000 000,-- Sk + 19% úrok odo dňa poskytnutia tohto úveru do dňa 17. 08. 1999 tvoria istinu, ktorú boli povinní žalovaní dňa 17. 08. 1999 žalobcovi zaplatiť. Keďže žalovaní túto istinu zaplatili len čiastočne, boli v omeškani. Pre tento prípad bolo v úverovej zmluve dohodnuté, že sa ročný úrok zvyšuje odo dňa zročnosti splátky, ktorá bola dôvodom vymáhania o 1% nad určenú úrokovú sadzbu

platnú k tomuto dňu (článok II odsek 4 posledná veta úverovej zmluvy). Doteraz v konaní toto ustanovenie bolo rôzne posudzované. Sám žalobca označuje túto ďalšiu povinnosť raz za sankčný úrok (napríklad špecifikáciu úveru) inokedy za úrok z omeškania (napr. odvolanie žalobcu zo dňa 29. 02. 2008). Ale sankčný úrok a úrok z omeškania nie je to isté, sú to úplne rozdielne nároky s rozdielnym právnym režimom). Pokiaľ by sa malo jednať o sankčný úrok, tak sankčný úrok má povahu zmluvnej pokuty, teda nie je príslušenstvom pohľadávky, pokiaľ by žalobca žiadal zaplatiť túto sankciu, musí osobitne vyčísliť konkrétnou sumou, osobitne návrhom uplatniť a spoplatniť, teda zaplatiť súdny poplatok z tohto návrhu. To sa nestalo.

V tomto prípade sa teda jedná o úrok z omeškania, ktorý je príslušenstvom pohľadávky (ustanovenie § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka) a má povahu paušalizovanej náhrady škody. Aj žalobca uplatnil nárok uvedený v čl. 2 odsek 4 posledná veta úrok z omeškania, keď ho uplatňoval ako príslušenstvo svojej pohľadávky. Podľa tohto ustanovenia zmluvy ročný úrok zvyšuje odo dňa zročnosti splátky, ktorá bola dôvodom vymáhania o 1% nad úrokovú sadzbu platnú k tomuto dňu. Teda nie nad sadzbu dohodnutú v zmluve vo výške 19%, alebo nad sadzbu určenú. Toto ustanovenie zmluvy je v súlade s ustanovením § 369 Obchodného zákonníka, podľa ktorého, ak je dlžník v omeškaní so splnením peňažného záväzku, alebo jeho časti a nie je dohodnutá sadzba úrokov omeškania, je dlžník povinný platiť z nezaplatennej sumy úrok z omeškania určenej v zmluve, inak o 1% vyššie než sú obvykle úroky požadované za úroky, ktoré poskytujú banky v sídle dlžníka v čase uzatvorenia zmluvy. Žalovaní si nezobrali úver ako podnikatelia, ale ako bežní občania. V decembri 1998, kedy uzatvorili zmluvu boli priemerné úrokové miery z úverov obchodných bánk pre obyvateľstvo ako ich zverejnila NBS vo výške 8,03%. Preto by mali žalovaní platiť úrok z omeškania vo výške 9,03% a nie 20%. Výška úroku z omeškania, ako požaduje žalobca, nezodpovedá poctivému obchodnému styku.

Na základe uvedeného žalovaní sú toho názoru, že ich povinnosťou bolo zaplatiť úver 3 000 000,-- Sk s 19% úrokom od 15. 12. 1998 do 17. 08. 1999. Čo činí sumu 3 980 000,-- Sk. Do 17. 08. 1999 žalovaní zaplatili sumu 400 000,-- Sk. Počnúc dňom 18. 08. 1999 boli v omeškaní zo zaplatením sumy 2 980 000,-- Sk. Preto počnúc dňom 18. 08. 1999 boli povinní zaplatiť istinu 2 980 000,-- Sk s 9,03% úrokom z omeškania do zaplatenia. Žalovaní dňa 21. 01. 2005 zaplatili sumu 739 431,-- Sk, dňa 16. 03. 2005 sumu 827 014,20 Sk a dňa 24. 01. 2006 sumu 1 269 260,80 Sk, teda na svoj dlh plnili spolu 2 835 706,-- Sk. Zostalo zaplatiť žalovaným z istiny sumu 144 294,-- Sk a úrok z omeškania

vo výške 9,03% zo sumy 2 980 000,-- Sk od 18. 08. 1999 do 20. 01. 2005, zo sumy 2 240 569,-- Sk od 21. 01. 2005 do 15. 03. 2005, zo sumy 1 413 554,80 Sk od 16. 03. 2005 do 23. 01. 2006 a zo sumy 144 294,-- Sk od 24. 01. 2006 do zaplattenia. To je neporovnateľne nižšia suma ako sa uvádza v rozsudku.

Odvolatelia tvrdia, že súd nedostatočne zvažil zákonnosť svojho rozhodnutia. Žalovaní majú z istiny zaplatiť už len sumu 144 294,-- Sk a zverejnená úroková miera z úrokov obchodných bánk pre obyvateľstvo sa od roku 2008 pohybovala od 8,08 do 8,23%. Súd však zaviazal žalovaných platiť 20% úrok aj v súčasnosti. Preto podľa názoru odvolateľov je tu dôvod na zrušenie rozsudku.

K odvolaniu žalovaných 1/, 2/ a 3/ sa vyjadril žalobca. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu I. stupňa ako vecne správny potvrdil.

Vo vyjadrení k odvolaniu žalobca uviedol, že zákon predpokladá použitie sadzby úrokov pre omeškanie dlžníka vo výške o 1% vyššie ako obvyklé úroky požadované za úvery, ktoré poskytujú banky v mieste bydliska v čase uzavretia zmluvy v prípade, len za súčasného splnenia podmienky, že zároveň nie je dohodnutá sadzba úrokov z omeškania. V prípade úverovej zmluvy č. X. zo dňa 15. decembra 1998 medzi žalobcom a žalovanými v 1/ a 2/ rade ako spoludlžníkmi a žalovaným v 3/ rade ako ručiteľom, však bola zmluvne dojednaná výška úroku z omeškania pre prípad vymáhania celého zostatku úveru na sadzbu o 1% nad určenú úrokovú sadzbu platnú k tomuto dňu, pričom určenou úrokovou sadzbou je sadzba úroku dohodnutá v čl. 1/ odsek 1 úverovej zmluvy vo výške 19%. Žalobca je toho názoru, že v prípade slov „určená úroková sadzba“ ide o zrejmu väzbu na zmluvne dohodnutú sadzbu úroku v tejto zmluve a nie odkaz na sadzbu obvykle požadovanú za úvery, ktoré poskytujú banky v mieste sídla dlžníka v čase uzatvorenia zmluvy ako uvádzajú žalovaní. Úmyslom žalobcu ako poskytovateľa úveru bolo stanoviť takú sadzbu úroku z omeškania, ktorá zaisťuje zachovanie úverového vzťahu. V prípade, že by úmyslom zmluvných strán bolo stanoviť úrok z omeškania pre prípad vymáhania celého zostatku úveru vo výške, ktorá by podľa tvrdenia žalovaných bola vo výške diametrálne odlišnej, takmer polovičnej voči samotnej sadzbe dohodnutého úveru dohodol by takúto sadzbu pre úver samotný. Inak by sa vystavoval riziku, že dlžník z úverovej zmluvy prestane platiť splátky ihneď využijúc neporovnateľne lepšie úročenie úroku z omeškania, než úroku zmluvného – 9,03% voči 19% ako to vo svojej konštrukcii uvádzajú žalovaní.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O. s. p.) prejednal odvolanie podľa § 212 ods. 1 a § 214 ods. 2 O. s. p. Dospel k záveru, že odvolanie žalovaných 1/, 2/ a 3/ nie je dôvodné.

Žalovaní 1/, 2/ a 3/ ako odvolací dôvod uviedli, podľa § 205 ods. 2 písm. f/ O. s. p. t. j., že rozhodnutie súdu I. stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Tento tvrdený odvolací súd dôvod nie je v prejednávanej veci daný.

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej aplikuje konkrétnu právnu normu na zistenie skutkový stav t. z. vyvodzuje zo skutkového zistenia aké práva, povinnosti majú účastníci podľa príslušného právneho predpisu a nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav (skutkové zistenie). Mylnú aplikáciu právnych predpisov ide ak súd použil iný právny predpis, než ktorý mal správne použiť, alebo aplikoval správny právny predpis, ale nesprávne ho vyložil prípadne ho na daný skutkový stav inak nesprávne aplikoval (z podradenia skutkového stavu pod právnu normu vyvodil nesprávne závery o právach a povinnostiach účastníkov konania).

Súd použil správny právny predpis, správne ho vyložil a na daný skutkový stav ho i správne aplikoval, t. z. z podradenia skutkového stavu pod právnu normu vyvodil správne právne závery o právach a povinnostiach účastníkov konania.

Odvolací súd sa stotožnil s právnym názorom súdu I. stupňa, že medzi žalobcom (jeho právnym predchodcom) a žalovanými 1/ a 2/ bola uzatvorená platná zmluva o úvere podľa § 497 Obchodného zákonníka a to pod č. X. zo dňa 15. 12. 1998. Pohľadávka z úveru bola zabezpečená ručením žalovaného 3/ a 4/ a to podľa § 303 až 312 Obchodného zákonníka. Ručiteľia potvrdili, že berú na seba povinnosť, že pohľadávku S. uspokojia v plnej výške ak ju neuspokojil dlžník a to vo forme aktívnej solidarity, t. j. S. je oprávnená požadovať plnenie celého dlhu, od ktoréhokoľvek ručiteľa.

Podľa ustanovenia § 497 Obchodného zákonníka zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky. Medzi podstatné náležitosti zmluvy patrí vymedzenie zmluvných strán, záväzok veriteľa poskytnúť dlžníkovi na jeho žiadosť peňažné prostriedky, dohoda o výške úveru a záväzok dlžníka poskytnuté

prostriedky vrátiť a zaplatiť z nich úroky. Zmluvu o úvere môžu dojednať aj strany, ktoré nie sú podnikateľmi. Vzhľadom na to, že zmluva o úvere je tzv. absolútnym obchodom strany sa budú v právnom vzťahu vyplývajúcom zo zmluvy o úvere ako aj v právnom vzťahu, ktorý vznikne zo zabezpečenia záväzku dlžníka riadiť Obchodným zákonníkom. Z ustálenej judikatúry Najvyššieho súdu vyplýva, že vzťahy, ktoré vznikajú pri zabezpečení záväzkov z úverovej zmluvy sa spravujú z ustanoveniami Obchodného zákonníka. Použitie Obchodného zákonníka na tieto vzťahy účastníci nemôžu dohodou vylúčiť. Preto nie je dôvodná námietka odvolateľov, že nezobrali úver ako podnikatelia, ale ako bežní občania.

Podľa § 499 Obchodného zákonníka za dojednanie záväzku veriteľa poskytnúť na požiadanie peňažné prostriedky možno dojednať odplatu, ak poskytovanie úveru je predmetom podnikania veriteľa.

Každý veriteľ má právo na zaplatenie úrokov zo sumy, ktorú požičal dlžníkovi. Od úrokov je však nutné odlišovať odplatu, ktorú dlžník platí za to, že veriteľ je ochotný poskytnúť mu peniaze.

Podľa ustanovenia § 502 Obchodného zákonníka účinného v čase uzatvorenia úverovej zmluvy, od doby poskytnutia peňažných prostriedkov je dlžník povinný platiť z nich úroky v dojednanej výške, inak v najvyššej prípustnej výške ustanovenej zákonom, alebo na základe zákona. Ak úroky nie sú takto určené, je dlžník povinný platiť obvyklé úroky požadované za úvery, ktoré poskytujú banky v mieste sídla dlžníka, v čase uzatvorenia zmluvy. Ak strany dojednávajú úroky vyššie než prípustné podľa zákona, alebo na základe zákona, je dlžník povinný platiť úroky v najvyššie prípustnej výške.

Pri pochybnostiach sa predpokladá, že dojednaná výška úrokov sa týka ročného obdobia.

Výška úrokov, ktoré je dlžník povinný zaplatiť sa riadi predovšetkým zmluvou. V zmysle zmluvnej voľnosti sú strany oprávnené dojednať ľubovoľné úroky, ich výška by však nemala byť v rozpore s pravidlami poctivého obchodného styku. Dohodnutá výška úrokovej sadzby, pokiaľ nie je v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku, môže prevyšovať úroky, ktoré banky žiadajú pri poskytovaní úverov.

Účastníci úverovej zmluvy v bode II. bod 1 sa dohodli, že občania sa zaväzujú splatiť S. celý úver s úrokovou sadzbou vo výške 19% ročne. Základná sadzba ku dňu podpisu úverovej zmluvy je 17,50% a odchýlka od základnej sadzby je 1,50%.

Podľa bodu 4 II S. je oprávnená žiadať splatenie celého úveru pred dohodnutou lehotou splatnosti naraz, ak občania použijú úver bez súhlasu S. na iný ako dohodnutý účel, alebo ak je dlžník v omeškaní so splatením viac než dvoch splátok, po dobu dlhšiu ako 3 mesiace. Rovnako sa postupuje aj v prípade nesplácania poistného a zániku poistenia a zabezpečovacieho prostriedku uvedeného v časti III. odsek 1 písmeno d/ a v prípade nepoukazovania príjmu podľa časti II. bod 2. Občania súhlasia, že pri splátkach nesplatených v lehote sa ročný úrok zvyšuje od počiatku omeškania o 3% nad určenú úrokovú sadzbu platnú k tomuto dňu. Občania tiež súhlasia, že v prípade vymáhania celého zostatku úveru sa ročný úrok zvyšuje odo dňa zročnosti splátky, ktorá bola dôvodom súdneho vymáhania o 1% nad určenú úrokovú sadzbu platnú k tomuto dňu. V danom prípade účastníci úverovej zmluvy dohodli výšku úrokov z omeškania pre prípad celého zostatku úveru v zmysle čl. 2 odsek 4 úverovej zmluvy na 20%, čo predstavuje sadzbu o 1% vyššie ako bola zmluvne dohodnutá úverová sadzba. Preto súd rozhodol správne, keď priznal žalobcovi nárok na úroky z omeškania vo výške 20% v zmysle uzavretej zmluvy a nie vo výške 9,03%, tak, ako to tvrdia žalovaní v odvolaní.

Podľa ustanovenia § 330 odsek 2 Obchodného zákonníka pri plnení peňažného záväzku sa započíta najprv na úroky a potom na istinu, ak dlžník neurčí inak.

Z citovaného ustanovenia vyplýva, že prioritne je právom dlžníka, aby pri plnení určil, ktorý záväzok, alebo ktorú časť záväzku plní. Keďže ide o dispozitívne ustanovenie, strany zmluve zveriť právo voľby veriteľovi. Ak ho veriteľ nemá a dlžník nevyužije, bude sa postupovať podľa pravidiel vymedzených v Obchodnom zákonníku. Ak teda dlžníci neurčili, ktorú časť záväzku plnia, veriteľ správne plnenie peňažného záväzku započítal najprv na úroky a až potom na istiny.

Súd prvého stupňa na základe vykonaného dokazovania správne zistil skutkový stav a správne vyčíslil, že doposiaľ nesplatená časť záväzku predstavuje sumu 87 168,33 Eur, a s poukazom na omeškanie s peňažným záväzkom správne priznal úroky vo výške 20% od 01. 05. 2004 do zaplatenia.

Súd prvého stupňa úplne zistil skutkový stav veci, správne ju právne posúdil a odôvodnenie rozsudku má podklad v zistení skutkového stavu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto rozsudok súdu I. stupňa v súlade s ustanovením § 219 O. s. p. potvrdil, keďže tento je vo výroku vecne správny.

S prihliadnutím na výsledok odvolacieho konania je správny tiež rozsudok súdu prvého stupňa o náhrade trov konania.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa ustanovenia § 224 ods. 1 O. s. p. v spojení s ustanovením § 142 ods. 1 O. s. p., § 151 O. s. p. Keďže úspešný žalobca trovy odvolacieho konania v lehote podľa § 151 ods. 1 O. s. p. nevyčíslil, odvolací súd mu náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 29. novembra 2010

JUDr. Anna M a r k o v á, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Zuzana Štofániková,